

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Tertia Dies.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

Porro quia Christus hæc tria officia per totam vitam quædam docuit, sed *abstinentia* tempore vitæ suæ privatæ, *acti-*
nis ultimo triennio, & *sustinentia* denique in Passione pro-
 clariora exempla & specimina dedit, ideo S. Ignatius quocumque
 in hac hebdomade Christum, prout abstinere & agere de-
 cuit, proposuit; in sequenti verò eundem, prout sustinere
 exempla reliquit, aspiciendum dedit. Finis ergo hujus
 secundæ hebdomadæ est, Christum in abstinendo & agendo
 imitari, prout ex Meditationibus mox subiiciendis clari-
 patebit.

TERTIA DIES.

SCopus hujus diei est, perfectam imitationem Christi in
 vita privata rectè instituenda procurare; nam, ut S. Basilii
 ferm. de renunc. dixit, *propter hoc Naturam nostram suscipit,*
ut in se velut tabula quadam Seram nobis Veritatem &
Virtutem depingeret, eamque nobis omnibus tanquam Archet-
ypum imitandum proponeret. Hinc ad hanc similitudinem
 alludens S. Gregorius Ep. 1. de perf. Christ. *Quisque; ait, &*
ta sua est Pictor, & Artifex huius operis est Voluntas, color-
es autem sunt Virtutes, Exemplar Christus esse debet, ut
 ipse de se Joan. 13. dixit: *Exemplum dedi vobis, ut, quæ*
admodum ego feci, ita & vos faciatis.

Tessera:

Gloria magna est sequi Dominum. Eccl. 13.

MEDITATIO I.

DE REGNO JESU CHRISTI.

Hæc Meditatio, ut Ludovicus de Palma in proem. ad
 continet partim finem totum Incarnationis, vitæ, & doctrinæ
 Christi, partim summam totius perfectionis Christianitatis
 quæ est Christi imitatio; hinc, ut S. Bernardus ser. 4. de
 dixit, *omnis nostra Virtus tam longè est à Vera Virtute,*
quàm longè est ab ea forma, quam Verbo & exemplo com-
mendavit Christus præsens in carne. Ut enim origo fontium
 & fluminum mare est, ita scientiarum & virtutum Dominus
 JESVS Christus, inquit idem ser. 13. in Cant. *Quis enim De-*
 minit

mitius virtutum, nisi Rex gloriae in cassum ergo laborat in acquisitione virtutum, qui eas alibi, quam in Christo quaerit, id quod ipse Christus S. Birgittae suavitatis dicens l. 6. c. 27. *Quidam delectat audire opera Mundanorum, & bella Procerum, & cur tali auditu inani occuparis, cum ego sim omnium Dominus, nullaque delectatio sine me in pretio habenda sit. Si cupis audire facta magni Domini, si considerare opera magna, debes utique audire & considerare facta mea, quae intellectu incomprehensibilia sunt, cogitatione stupenda, & auditu admiranda.*

Ut autem titulus hujus Meditationis recte intelligatur, dicendum prius, quid sit regnum DEI, nempe illud nihil aliud esse, quam voluntariam & liberam subjectionem creaturae rationalis ad Creatorem suum; ita enim piissimus Author l. 3. c. 53. indicavit, dum in Persona Christi dixit: *Perfecta Victoria est, de semetipso triumphare; qui enim semetipsum subiectum tenet, ut sensualitas rationi, & ratio in curibus obediat mihi, hic verè Victor est sui, & Dominus Mundi.* Et hoc videlicet est regnum, de quo Christus Luc. 17. locutus est dicens: *Regnum DEI intra vos est.*

Textus S. Ignatii.

Preludium primum ad constructionem loci nunc erit, ut spectare nos imaginemur Synagogas, Villas, & oppida, quae predicantem Christum pertransibat, & sic de locis aliis.

Secundum ad gratiam poscendam pertinens, in hac parte erit, petere à DEO, ne obsurdescamus vocante nos Christo, sed ad sequendum, ac obtemperandum prompti simus.

Punctum I.

Punctum primum esto, proponere mihi ob oculos humanum Regem divinitus electum, cui Principes & Populi omnes Christiani reverentiam & obsequium praestare debeant.

Punctum II.

Secundum est, imaginari, quod audiam illum Regem loquentem ad omnes Subditos: In animo mihi est regiones infidelium universas ditioni meae subicere. Quicumque igitur comitari me velit, paratus sit oportet non alio uti sensu, & affectu, rebusque aliis, quam me utentem conspexerit. In eisdem quoque laboribus, sigillis, & casibus ceteris mecum per-

persistendum erit, ut particeps fiat victoria & felicitatis
nusquisque, prout laborum ac molestiarum socius exi-
terit.

Punctum III.

Tertium erit, considerare, quidnam respondere debeam
Regi amantissimo & liberalissimo fideles Subditi, & quam
prompte ad omnem ejus voluntatem offerre se accinctos. Con-
tra vero si quis non obaudiret, quanto apud homines universos
situperio dignus esset, atque quam ignavus miles appa-
rere mandus.

Pars secunda hujus Exercitij consistit in collatione similitu-
tudinis inter dictum Regem & Dominum IESVM Christum
circa triplex punctum.

Primo sic applicabimus Exemplum: Si terrenus ille Rex
cum bellica evocatione sua dignus est, cui attentio & obsequium
praestetur, quanto magis Christus Rex aeternus, Merito-
dusque toti conspicuus, qui singulos ad se invitat his Verbis:
Mea haec est iustissima voluntas, totius Mundi Dominum
mibi vendicare, inimicos meos debellare omnes, ac ita de meo
in Patris mei gloriam intrare; proinde quisquis eo mecum
venire cupit, laboret mecum necesse est; labori enim praemium
respondebit.

Secundo ratiocinabimur, neminem fore sanae mentis, qui
non cupidissime servitio Christi se totum offerat & adducat.

Tertio judicandum erit, quod ij, qui se obsequiis illius
prorsus duxerint mancipandos, non se ipsos tantum ad laborum
tolerantiam, verum etiam majora & praetiora quaedam
munera oblaturi sint, expugnatam carnis, sensuum, &
morisque proprii & mundani rebellionem. Unde respondet
quisque in hunc fere modum: En, o Rex Supreme, ac Domini
universorum, tua ego, licet indignissimus, fretus tamen gratia
& ope, me tibi penitus offero, meaque omnia tua subdito
voluntati, attestans coram infinita bonitate tua, nec non in
conspectu gloriosa Virginis Matris tuae, totiusque curiae celestis
hunc esse animum meum, hoc desiderium, hoc certissimum
decretum, ut (dummodo in majorem laudem tuam, & obsequium
meum proventum cedat) quam possim proximè te sequar, &
amiter in ferendis injuriis & adversis omnibus, cum servitium

tum spiritus, tum etiam rerum paupertate, si, inquam, sanctissima Majestati tua placeat ad tale me vita institutum eligere, atque recipere.

Hæc meditatio, ut patet, eò præcipuè tendit, ut in genere servamus, Christum sequi, & imitari; ad quem finem et si textus S. Ignatii hæcenus propositus sufficiens videatur, ut tamen eundem faciliùs sibi applicare possit Sacerdos, poterit supradicto textui hæc, quæ sequuntur, adungere.

Punctum I.

Considera I. Ad quid invitet Christus, nempe ad Regnum Dei dilatarandum, & conservandum, id est, majorem gloriam Dei in omnibus nostris actionibus quærendam, ita ut ipsum non solum perfectè cognoscamus & æstimemus, sed etiam perfectè serviamus, semper faciendo, quod ipse sanctissimo beneplacito magis conforme esse cognoverimus; sic enim Deus verè in nobis regnare, & dominari dicitur. Hunc autem finem Christo propositum fuisse, ipse Jo. 8. indicavit dicens: *Ego non quæro gloriam meam, sed ejus qui misit me Patris.*

Considera II. Quàm altus, & verè appetendus sit hic finis; cum cognosces, si infinitam dignitatem, potentiam, sapientiam, bonitatem, immensitatem, & æternitatem Dei accuratius ponderaveris; ex harum enim perfectionum consideratione intelliges, quemadmodum nihil excellentius reperiri, imò nec excogitari potest, quàm Deus, ita nec finem excellentiorem appeti posse, quàm gloriam & beneplacitum illius. Hinc præclare S. Chrysostomus l. 2. de compunct. cord. ait: *Si omnino dignus fueris agere aliquid, quod Deo placeat, aliam adhuc præter hoc ipsum, quod placere merearis, mercedem requiris? verè ignoras, quàm bonum sit placere Deo: si enim scires, nunquam aliquid mercedis aut muneris extrinsecus appeteres.*

Considera III. Si Aulici hujus mundi tanta cum fidelitate & alacritate Regibus & Principibus mundanis serviunt, eorumque beneplacitum quærunt, quid te facere par sit, qui Domini infinitis dignioris servitio te mancipasti. An non te ipsum eisdem, quibus olim duo Aulici, teste S. Augustino l. 8. Confess. c. 6. se alloquebantur, verbis ad Deo perfectiùs

deinceps serviendum excitabis: *Dic, quaso te omnibus istis laboribus nostris quò ambimus pervenire? quid quarimus? cuius rei causa militamus? majorne esse poterit spes nostra in palatio, quàm ut amici Imperatoris simus? Et ibi, quò non fragile, plenùmque periculis? Et per quod pericula pervenitur ad grandius periculum? Et quamdiu istud erit amicus autem Dei, si voluero, ecce nunc fio.* Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quòd aliud adhuc efficacissimum medium tibi Christus offerat ad supra dictum finem obtinendum, gloriàmque ac regnum Dei quærendum, scilicet Exemplum suum, quo tibi ostendit, quomodo & in quibus potissimum gloriam Patris sui quædere debeas, nam, ut S. Augustinus vera Relig. rectè advertit, *tota vita Christi in terra per hominem, quem gessit, disciplina morum fuit; omnia enim bona mundi Christus contempsit, quæ contemnenda docuit. Et omnia mala sustinuit, quæ sustinenda præcepit, ut nec illis quæreretur felicitas, nec in istis infelicitas timeretur.*

Confidera II. Si S. Augustinus l. 1. Conf. c. 2. de se ipsa fatetur: *Exempla servorum tuorum, quos de nigri lucida Et de mortuis vivos feceras, congesta in sinum cogitatione mea urebant, Et absolvebant gravem torporem, ne in ima vergeremus, Et accendebant nos valde.* Quare majorem efficaciam apud te habere debeat exemplum Christi, qui omnes illos servos sanèitate & ferreæ infinities superat, & præterea per imitationem suam ad tantam sublimem dignitatem promoveri te cupit. An non merito ad illius imitationem te S. Gregorij Naz. orat. 40. in Passione præclarâ sententiâ excitabis: *Simus ut Christus, quoniam Christus quoque sicut nos: efficiamur Dii propter ipsum, quoniam ipsam ipse quoque propter nos homo factus est.*

Confidera III. Quomodo hætenus exemplum hoc imitari studueris, & imitari deinceps velis. Exclama proinde cum Ethai Gethæo 2. Reg. 15. *Visit Dominus, Et visit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, Dominus meus Rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit servus tuus.* Colloquium ad B. Virg.

Punctum III.

Confidera I. Cùm plerique homines ad seruiendum domini temporalibus spe lucri incitentur, quomodo nec hoc motivum tibi deesse patiatur Christus, sed liberalissimè promittat, te quemadmodum laborum & tolerantia socius futurum; ita præmium quoque, gaudiùmque secum participaturum; id quod S. Paulus quoque Corinthijs 2. c. 1. in memoriam revocavit dicens: *Sicut socij Passionum estis, ita & consolationis eritis.*

Confidera II. Si famuli terrenorum dominorum pro tam vili mercede tam graves labores suscipiunt, aliàque difficilima opera tam alacriter perficiunt, quantò majori alacritate ac constantia tu jugum suave Domini & onus leve Domini Dei tui, qui est ipse merces tua magna nimis suscipere, & portare debeas; ne illam pij Authoris in persona Christi factam increpationem audire debeas: *Vile pretium quaritur, pro vanare, & parva promissione, diu noctuque fatigari non timeatur. Sed proh pudor! pro bono incommutabili, pro præmio inestimabili, pro summo honore & gloria interminabili vel ad modicum fatigari pigritatur. Erubescere ergo serve piger & querulose, quòd illi paratiores inveniantur ad perditionem, quam tu ad vitam. Equidem sua spe nonnunquam frustrantur, sed mea promissio neminem fallit, nec confidentem mihi dimittit inanem.* l. 3. c. 3.

Confidera III. Si tria motiva hæcenus proposita quævis meritò movere possunt ad Christum sequendum, quantò magis te movere debeant, ut qui inter primarios Famulos, quibus officium omnium divinorum divinißimum commissum est, scilicet cooperari Deo in salute animarum ex speciali gratia & beneficio assumptus es. Vide proin, quã ratione vocationi & beneficio tanto respondere velis, te quo iterum Deo per colloquium à S. Ignatio supra in textum formatum in perpetuum servum consecra.

MEDITATIO II.

DE NATIVITATE CHRISTI.

In priori Meditatione factum quidem fuit propositum
ini-

imitandi Christum, sed in genere duntaxat; quare cum magis efficacia sunt decreta, quæ ad particulares actiones se extendunt, in hac & sequentibus meditationibus paulò aptius demonstrandum est, quibus in rebus Christum præcipue imitari debeamus, & quomodo tria officia hominis Christiani, scilicet *abstinere, sustinere, & agere* docuerit. Quia autem primum officium, *abstinere* videlicet, in Nativitate, quæ prima illius in mundum ingressi doctrina fuit, potissimum docuit, ideò omisâ, brevitate causa, meditatione de Incarnatione, quam S. Ignatius meditationi de regno Dei subjecerat, de Nativitate duntaxat velut solenni Christi principio meditatio instituitur.

Textus S. Ignatij.

Prælium primum ex historia dependet, quæ recensenda est ab egressu B. Virginis ex oppido Nazareth. quo scilicet modo jam nono mense gravida, & insidens asina (ut potest meditari licet) ac Ioseph comes cum ancillula & bove profecti sunt Bethlehem, tributum à Cesare exactum pro se soluturi.

Secundum verò deducendum erit ex consideratione itineris, asinatâ ejus longitudine, obliquitate, lenitate, & asperitate passim occurrente. Deinceps etiam Nativitatis locum mirabimur, spelunca similem, latum & angustum planum & erectum, commodè & incommodè paratum.

Tertium continet gratia postulationem, ut intimo cognoscam, quo pacto Filius Dei, meâ causâ, sit homo factus, & ardentius ipsum amem, & abhinc sequar studiosus.

Punctum I.

Punctum primum est, aspectus personarum, ut Virginiis, Iosephi & Conjugis Ioseph cum Famula & Christi Domini, ut Infantis nunc primum nati: inter quos me adesse fingam tanquam pauperculum, eorum ut cunque necessitatibus cum reverentia maxima famulantem, ac inde, quid ad mercedem emolumentum à tali spectaculo possit, dispiciam.

Punctum II.

Secundum conficitur ex verbis, quæ ibidem sunt, & rehexione fructuosa.

Punctum III.

Tertium ex negotiorum, qua illic geruntur, inspectione, praestiteris, laborum & causarum, ob quas summus omnium Dominus in summa natus sit egestate, laturus quoque in hac vita cum perpetua paupertate labores, famem, sitim, aërum, frigus, opprobria, verbera, & crucem tandem subiturus, idque mei causa, unde per singulas studebo proventum aliquem spiritualem colligere. Hac demum concludenda erunt in isto colloquio, & finiro cum Pater noster.

Haëtenus textus S. Ignatij, ex quo ut fructus Sacerdoti proprius hauriri queat, poterunt sequentia puncta adjungi,

Punctum I.

Considera I. Cur Christus præcipuè in hunc mundum venerit, & cum talibus circumstantijs nasci voluerit, videlicet ut, quia ipse est æterna Patris sapientia, homines quoque celestem sapientiam tam paucis cognitam, & quasi nihili æstimatam doceret. Hinc Luc. 2. Sapientia & ætate crevisse, id est, magis quotidie ostendisse dicitur.

Considera II. Qualem sapientiam docuerit Christus, illam videlicet, de qua pius Alceta l. 1. c. 1. dixit: *Ista est summa Sapientia, per contemptum mundi tendere ad regna caelestia*; nam, ut l. 3. c. 32. ait, *Valde vilis & parva, & pene oblivioni tradita videtur vera caelestis sapientia, non sapiens alta de se, nec magnificari quarens in terra, quam multi ore tenui prædicant, sed vitâ longè dissentunt, ipsa tamen est pretiosa margarita à multis abscondita.*

Considera II. Si, ut S. Ambrosius in S. de B. Virg. dixit, *primus discendi ardor est nobilitas Magistri*; quanta cum alacritate tu sapientissimum hunc Magistrum audire debeas, qui ultrò te & alios homines ad scholam suam illis sapientiz verbis prov. 8. invitat: *Nunc ergo filij audite me, Beati, qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam, & esote sapientes, & nolite abjicere eam. Beatus homo, qui audit me, & qui vigilat ad fores meas quotidie (considerando vitam & doctrinas meas) & observat ad postes ostij mei. Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domina.* Colloq. ad SS. Patrones.

Pun-

Punctum II.

Confidera I. Quàm præclarè contemptum mundi Christus in Nativitate sua docuerit, dum scilicet omnia, quæ mundus tantoperè suscipit, quærit, & amplectitur, repudiavit, & paupertatem pro divitijs, tribulationes & labores pro voluptatibus, vilipensionem pro honoribus elegit, uti omnes Nativitatis circumstantiæ testantur.

Confidera II. Quas ob causas hæc omnia præ mundi delictijs elegerit, scilicet quia per infinitam sapientiam suam clarissimè cognoverat vanitatem rerum mundanarum, et altera verò parte pari claritate intellexerat, quàm longè aptiora media ad gloriam divinam, propriamque ac aliorum salutem procurandam forent, paupertas, afflictio, contemptus, & similia, ut quæ hoc ipso, quòd hominem à terrenis rebus abstrahant, ad cœlestia bona desideranda, querenda, & amplectenda inclinant, ut adeò meritò cum Salomone sap. 7. dicere queat: *Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius.*

Confidera III. An non hæc causæ sufficientes meritò estimari debeant ad te quoque permovendum, ut cum S. Paulus ad Philip. c. 3. omnia, quæ tibi mundus hæctenus obtulit, aut etiamnum offert, detrimentum facias, & arbitreris æstercora ut Christum ac ejus similitudinem lucrifacias, nam ut rectè S. Augustinus S. 1. de convers. S. Pauli pronuntiat, *quisquis in Christum credidit, ipsum intueri debet, cetera creatura vilescat, ut Creator in corde dulcescat.* Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Cur Christus primo loco Nativitatem suam Pastoribus manifestare, eosque ad præsepe evocare voluerit, videlicet ut hoc facto indicaret sapientiam, quam ipse, ut dictum, in Nativitate sua docuerat, Pastoribus spiritualiter specialiter necessariam, atque adeò ab his ante alios ad discendam esse, ut qui olim post suum ex hoc orbe discessum veram sapientiam homines docturi sint, atque adeò præ eandem bene didicisse debeant.

Confidera II. Si illi discipuli, qui meliora ad artem aliam quam

quam addiscendam talenta sunt nacti, ideoque à Magistris
pluribus estimantur, & amantur, atque in successores deputan-
tur, merito non leves stimulos habere creduntur, ad majo-
rem in ea arte addiscenda diligentiam adhibendam; quan-
to enim fervore tu à Christo sapientiam hanc cœlestem, &
scientiam Sanctorum addiscere debeas, ut qui ex tot milli-
bus electus es ab illo, ut ei in officio Magistri succederes, &
tam præclara eum in finem talenta & media accepisti.

Considera III. Quomodo te hactenus in hac schola gesse-
ris, & quantum profeceris; & si quidem negligentem te
fuisse deprehenderis veniam suppliciter pete, & emendationem
seriam firmiter promitte, per colloquium ad Christum.

CONSIDERATIO

DE CURA SUI IPSIUS.

Considera I. Quid requirat hæc cura, scilicet in ge-
nere, ut tuæ animæ salutem ante omnia cures; in specie ve-
ro sequentia diligenter observes. Et primò quidem purita-
tem conscientie maximam procures, atque adeò ab omni
non mortali duntaxat, sed veniali etiam peccato pro viri-
bus abstineas. II. Ut virtutes statui tuo convenientes scias,
& studiosè exerceas, quales respectu Sacerdotis sunt chari-
tas Dei, Zelus animarum, Devotio, Castitas, Temperantia,
Humilitas, Constantia. III. Ut Exercitia spiritualia, puta
Missæ sacrificium, Oratio vocalis, lectio spiritualis, Exa-
men Conscientie, Preces matutinæ & vespertinæ cum omni
diligentia, id est, integrè, devotè, & reverenter peragantur.
IV. Ut quotidianæ à te actiones cum purissima intentione
fiant, ne serò nimis cum Apostolis queri debeas: *Præceptor,*
tu anote laborantes nihil cepimus. V. Ut suo tempore di-
ligenter recollectiones instituas, retiâque reficias, audiens
Christi imperium Marc. 6. *Venite seorsum in desertum lo-
cum, & requiescite pusillum.* Examina proinde, quomodo
hæc quinque capita observaveris, & observare deinceps
velis.

Considera II. Cur istam tui ipsius curam strenuè suscipere,
& gerere constanter debeas, videlicet I. Quia sic Deus re-
quirit, mandans, ut proximum tuum, sicut te ipsum diligas, quod

quod minime profectò præstares, si illius salutem, tuâ negligentiâ, procurares. II. Quia sic Christus docuit Matt. 16. dicens: *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animam verò suam detrimentum faciat?* III. Quia ad ipsam graviter SS. Patres hortantur. Inter quos præclare S. Bernardus lib. 1. confid. c. 5. ad Eugenium Papam scribens sic loquitur: *Si totus vis esse omnium, instar illius, qui omnia factus est, laudo humanitatem, sed si plena est, quomodo autem plena te excluso? Et tu homo es, ergo ut intelligas sit plena humanitas, colligat te intra se sinus, qui neque recipit, alioquin quid prodest tibi juxta verbum Domini, si universos lucretis, te unum perdens? quid solus fructus dari munere tui? memento proinde; non dico semper, dico sæpe, sed vel interdum reddere te ipsum tibi.* Quod ipsum alibi similitudine conchæ eleganter declarans, lib. 18. in Cant. sic loquitur: *Quamobrem si sapias, concham exhibebis, et non canalem; hæc siquidem penè simul, et recipit, et refundit; illa verò, donec impleatur, expectat, sic, quod superabundat, sine damno communicat.* In eodem sensum Eucherius in epist. Paræni. loquitur, dicens: *Primus apud nos curas, quæ prima habetur, obtineat, secundasque sibi sollicitudinis partes salus, quæ summa est, recipiat. Hac nos occupet in præsidium ac tutelam sui, jam non planè prima, sed sola. Omnia vincat eo studio, quo præcipua omnia.* IV. Quia & salus aliena hanc propriam curam suadet; cum enim, qui sibi nequam est, nemini bonus esse possit, ut commune proverbium habet, quomodo alteri salutem procurabit efficaciter, qui suam negligit? an non audiet ab illis, quibuscum agit: *Medice, curam te ipsam.* V. Quia & ipsa ratio eam exigit, dictans, charitatem à se incipere. Unde præclare iterum S. Bernardus lib. 18. in Cant. *Ego, inquit, nullum ad salutem pietatis gradum gradui anteponendum censeo, quem sapiens Eccl. 30. postulat, dicens: Miserere animæ tuæ placens Deo. Propterea inquit Apostolus ad Hebr. 13. abundantius observare oportet nos ea, quæ audivimus, ne fortè peresluamus. Benignitiam Filij sæculi eandem doctrinam passim exemplo suo docent, ut qui, recte quotidianâ experientiâ, proprium lucrum*

& commodum vel omnium actionum suarum cynosuram spectant, unde merito potest Sacerdos timere, ne, si sui ipsius curam negligat, iterum Christum audiat objicientem sibi, filios scilicet prudentiores esse lucis filijs. VII. Denique natura ipsa in omnibus plantis & alijs viventibus id confirmat, ut quæ non ante, generare, aut semen communicare incipiunt, quam ipsa perfectionem suam intrinsecam acceperint. Merito ergo Sacerdos salubre Siracidis c. 29. consilium sequatur: *Recupera proximum secundum virtutem, & attende, ne incidas, in errorem scilicet eorum, qui præpostero Zelo sic alienæ salutis curam suscipiunt, ut suæ vel nullam, vel exiguam gerant.*

Considera III. Quænam hæc impediunt te impediverint, quò minus accuratam tui ipsius curam gereres. Tria præcipue reperies. Primum est, *defectus luminis*, quo perfecte cognoscas, & bene ponderes, ac apprehendas, in quo ordinata charitas consistat; unde motiva in priori puncto proposita diligenter consideranda sunt, & alias etiam in meditationibus cum Deo frequenter de hac materia agendum erit, ut experiaris in te, quod sponsa Cant. 1. de se ipsa loquitur dicens: *Introduxit me Rex in cellam Sinarum, & ordinavit in me charitatem.* Secundum est, *Inordinatus zelus*, quo scilicet multa opera suscipimus, non ut proximo proficimus, sed ut laudem & famam nobis conciliemus; hinc enim fit, ut totos nos ejusmodi operibus impendamus, aliæque opera ad propriam salutem pertinentia vel omnino negligamus, vel certe decurtemus, aut obiter duntaxat, & sine fructu peragamus. Quod impedimentum proinde per rectificationem intentionis removendum est; si enim nihil aliud in omnibus actionibus nostris, quam Dei beneplacitum queramus, hoc ipso etiam non alio modo, quam qui ipsi placet, proximi salutem procurare desiderabimus, qualis modus autem utique non est, ut proximo cum detrimento nostræ salutis serviamus. Unde verus Operarius prudentes Virgines Mat. 25. imitatur, quæ cum fatuæ oleum peterent, quod ipsæ sine dispendio suo se dare non posse advertebant, audacter negarunt dicentes: *Ne forte non sufficiat nobis & vobis, ite potius ad vendentes, & emite vobis.* Tertium est, quod multa nimis negotia simul suscipiantur; hinc enim

M

fit,

fit, ut, quemadmodum S. Gregorius l. Past. c. 4. advertit
*impar inveniat ad singula, qui confusa mente dividit
 ad multa.* Quare pro hoc impedimento removendo bene
 advertenda, & observanda est doctrina Ludovici de Pom-
 tom. 3. tr. 4. c. 9. asserentis, fervorem non tam in eo poli-
 tum esse, ut multa quis complectatur, quam ut officium cu-
 rà fiat. Hinc cum Moyses in hoc genere excedere videretur,
 à socero suo Jetro Exod. 10. audire debuit: *Non bene-
 rem facis, stulto labore consumeris.* E contrario verò De-
 ipse, licet mundum unico momento creare potuisset, man-
 per sex dierum intervallum absolvere, ut vel hoc suo exco-
 plo doceret, quantopere cupiat ab ijs, qui minorem mun-
 dum, id est, hominem creare, seu in primævum suum statum
 reducere desideret, nihil præproperum & inordinatum, sed
 omnia in mensura & ordine fieri, ne locū alioqui habeat
 Iud Salomonis essatum: *Totum spiritum suum profertur
 tus, sapiens differt, & reservat in posterum.* Certè hæc
 ter primas fraudes dæmonis, quibus fructum & salutem no-
 stram impedire conatur meritò numeranda est; quam ju-
 olim Exod. c. 5. Pharaoni quoque inspiravit, dum eidem sug-
 gessit, ut Israëlitas multitudine laborum opprimeret, ut
 Deo sacrificarent. Ne ergo in hanc fraudem incidat Sacer-
 dos, dicat cum S. Davide ps. 21. *Erue à frumina Deus
 manum meam, & de manu canis (infernalis) unicum meum.*
 itaque deinceps sui ipsius curam gerat, ut verè dicere
 eodem Psalmista ps. 119. possit: *Anima mea in manibus
 meis semper:* quia, ut bene notat S. Bernardus l. 3. de vigi-
 Nat. *sicut, quod in manibus tenemus, non obliviscimur fac-
 lè, sic nunquam oblivisci debemus negotium animarum no-
 strarum, & illa cura principaliter in cordibus nostris cogere
 debet.*

MEDITATIO III.

DE VITA PRIVATA CHRISTI.

Etsi S. Ignatius pro ijs, qui Exercitia longiori tempore
 cturi sunt, plures meditationes de vita Christi, puta de
 sentatione illius in templo, de fuga in Ægyptum &c. pro-
 scripserit, quia tamen hæc divisio pro octo diebus
 tatur.

tant est facta, ideò, cum omnes meditationes hujusmodi tam acto tempore absolvi non queant, in compendio quodam omnes illæ meditationes sub titulo privatæ vitæ tradi possunt. Unde sicut in priori meditatione perpensum est, quomodo Christus primum Christiani hominis officium docuerit, scilicet *abstinere*, ita in hac considerandum est, quomodo etiam alterum officium, *agere* videlicet, monstraverit. Quia verò duplex Christi actio fuit, privata scilicet, & publica, priorem in hac mediatiōe, posteriorem sequenti die considerabimus.

Præludium I. erit, Christum nunc circumcisum, nunc in templo oblatum, nunc in Ægyptum fugientem, nunc in templum Jerosolymitanum ascendentein, nunc in Nazareth cum Patre laborantem intueri.

Præludium II. Petere gratiam, ut vitam Christi occultam ritè cognoscere, ac æstimare, & pro viribus imitari queas.

Punctum I.

Considera I. Quid Christus à primo instanti Nativitatis usque ad trigesimum annum egerit, id nempe, quod S. Lucas c. 2. tribus verbis istis: *Et erat subditus illis*: indicavit; verè enim, si totam hanc illius vitam (quam cum proximo adhuc publicè conversari non cœperat, occultam voco) nihil magis, quàm obedientiam æterno Patri, & Parentibus terrenis exhibere studebat, uti ex circumcissione, oblatione in templo, fuga in Ægyptum, ascensione ad templum Jerosolymitanum, commoratione tant diuturna in Nazareth patet.

Considera II. Quibus in rebus potissimum hanc obedientiam exerceverit, nempe ut faceret semper, *quæ* Patri cœlesti & parentibus terrenis placere cognoverat, & *quomodo* placebat, & *quia* illis placebant, & ideò meritò Encomium illud: *Bene omnia fecit*: Marc. 7. postea audivit.

Considera III. Quàm præclarum sit hoc elogium, & quàm à te quoque & omnibus hominibus apperendum, utpote in quo summa perfectio continetur, cum, sicut arbor bona ex fructibus bonis cognoscitur, ita perfectus quoque Christianus ex quotidianis actionibus ritè peractis dignoscatur, ut adeò meritò illuminatus quidam Asceta dixerit,

summam Christiani hominis perfectionem in hoc consistit, ut quotidianas actiones bene perficiat. Unde ad hanc perfectionem ipse quoque Christus Matt. 12. invitavit dicens: *Estote perfecti, sicut & Pater Vester celestis perfectus est*: per quæ verba utriusque non voluit nos in substantia perfectione similes esse, sed ut sicut ille cuncta, quæ creata viderat esse valde bona. G. c. 1. ita & nos illum in hoc imitari studeremus. Vide proinde, quomodo hac in parte Christum imitari studueris, & deinceps velis. Colloquium SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quem fructum Christus ex hac sua vita culta tulerit, scilicet quod creverit ætate, sapientia & gratia apud Deum & homines, non quidem augmentum verum sapientia & gratia capiendo (cum à primo vitæ instanti in gradu hæc omnia possederit) sed eam pro nostra imitatione magis in dies manifestando.

Considera II. Quam verè hunc fructum sperare etiam possis, si omnia tua opera bene facere studueris; nam etiam iam cresces I. *Ætate non materiali duntaxat, sed etiam spirituali, de qua S. Gregorius l. 4. mor. c. 12. dixit: Vita Christiana dies sunt virtutes singula; menses autem multitudinea facta virtutum.* Unde, ut idem l. 21. moral. c. 13. dicit: *Electis, cum foris ætas corporis, intus, si ita dicere liceat, crescit ætas virtutis. Senectus quippe Generabilis est diuturna, teste Salomone sap. 4. Neque annorum numerus computata; canis autem sunt sensus hominis, & ætas senectutis Vita immaculata.* II. Pariter cresces sapientia: hæc nihil aliud sit, quam rerum cœlestium sapida scientia, id est, non in nuda cognitione earum consistens, sed in studio sectandi conjuncta; quis autem hanc sapientiam magis possidet, quam qui opera quotidiana, quæ sola sequuntur nos post mortem, & præmium cœlestis sollicitant, bene studet? Sed & III. *Gratiâ apud Deum & Cœlites crescit cum perpetuam illis laudem per talia opera, gratissimum obsequium præstet, ut bene S. Augustinus in ps. 150. dicit: Vis semper laudare Deum? benefac omnia, & facis, & semper laudasti Deum.* Unde hi potissimum

judicio *Benedicti* vocabuntur, & ad regnum Patris possidendam à Christo citabuntur. IV. denique etiam *gratiâ* ad *hominem* crescet; tum quia si talia opera pro ipsis & defunctis offerat, magna & multa illis beneficia à Deo impetrabit, atque adeo hoc ipso etiam amorem & gratiam merebitur; tum quia, ut Thomas Kemp. l. 1. c. 25. bene advertit, jucundum valde & dulce est, videre fervidos & devotos Fratres, bene morigeratos & disciplinatos. Quos omnes fructus breviter & bene complexus est, qui dixit per talem occultam vitam summum Deo & Cœlitibus obsequium, summum ipsi operanti in hac & altera vita gaudium, summum defunctis & viventibus auxilium exhiberi, & procurari.

Considera III. Quàm rectè triplex hoc motivum triplici funiculo, qui difficilè rumpitur, comparetur, atque adeo & te, qui ratione vocationis ad majorem perfectionem tenentis merito obligare debeat ad singulare studium bonis operibus ritè perficiendis impendendum. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera I. Quæ media adhibere possis, & debeas ad vitam hanc occultam ritè addiscendam, nempe ut Christum in omnibus suis actionibus & vita *Spectatorem*, *Adjutorem*, *Instructorem* seu *Magistrum*, *Consolatorem*, & *Præmiatorem* adhibeas, dicāsque cum pio Poëta:

Tu Consolator, Merces, Spectator, JESU,

Tu meus Adjutor, tuque Magister eris.

Considera II. Quàm efficax sit hoc medium ad actiones tuas quotidianas summa cum perfectione obeundas: Si enim Spectatorem, & talium maximè, à quibus copiosum præmium sperari potest, præsentia & aspectus, tantopere excitat Actores aut Artifices, ad personam suam aptissimè representandam, operaque sua exactissimè faciendam, quanto magis tu opera tua perfectissimè absolvere conaberis, si memineras, te Christum, cujus solius præsentia & præmia, omnium hominum præsentiam & mercedem infinities superat, non Spectatorem & Præmiatorem solum, sed etiam Adjutorem, qui gratiâ suâ & cooperatione juvet; & Magistrum,

qui exemplo suo præeat, & instruat : & Consolatorem, in difficultatibus occurrentibus præsentiam suam & consolatione roborer, & soletur, habere.

Confidera III. Cum opera Sacerdotis hoc ipso, quod vino Ministerio immediatè sit consecratus, ex se præstantiora longè sint, quàm aliorum hominum, quàm æquum ut, quemadmodum etiam sæculares Artifices majorem diligentiam in preciosioribus operibus adhibent, in quoque omnem conatum in quotidianis tuis actionibus perfecte obeundis præstes, illud S. Davidis 1. Paralip. c. 29. modo usurpauit : *Totis viribus preparavi impensius domini* (seu opera mea quotidiana perfeci) *non enim mihi preparatur habitatio (& actio) sed Deo.* Colloque ad Christum, pro Spectatore, Adjutore, Magistro, Consolatore, & Præmiatore denuò ipsum eligendo.

Materia Lectionis.

Ex libro 2. de imitatione legi hoc die poterit cap. 1.

Ex libello Exercitiorum verò legi possunt Regulae de actione; non quidem eo fine, ut status (si quidem jam electus sit) de novo eligatur, sed ut in alijs etiam occurrentibus negotijs adhibeantur; modò omnia semper eligens metatur ex Dei honore, nullo habito respectu ad proprias conditiones, maximè temporales, ut intentio semper in Deum directa sit, nec ob aliquid terrenum inflectatur.

Præcipuè autem S. Ignatius has regulas circa emendationem & ordinationem status observandas esse ait, ita, ut in eo qui matrimonio junctus, vel officio dignitatis Ecclesiæ adstrictus est, regularum harum adminiculo, sedulo colligat, quàm amplam domum & familiam æquum sit habere: quibus eam modis tractare & administrare conveniat, quibus instruere verbis & exemplis: quantum præterea possit facultatibus sumptum facere liceat in usus proprios vel domesticos: quid rursus pauperibus erogare, vel impendere pijs operibus deceat, nihil affectando aliud, quàm quærendo, nisi quod honorem Dei, & salutem suam præstet. Hoc enim unusquisque sibi persuasum habeat, tantum se studijs spiritualibus promoturum esse, quantum ab amicitia sui ipsius, & commodi proprii affectione sese abstraxerit.

Cæterum ipsas regulas, modumque eligendi, & alia ad electionem ritè instituendam pertinentia partim in ipso libello Exercitiarum, partim in parte prima hujus instructionis fufius legi possunt.

Materia Scriptionis.

Cùm nihil æquè necessarium & decens videatur, quàm ut dignitatem statûs sacerdotalis, & vocationis suæ excellentiam ritè cognoscat Sacerdos, ne alioqui de ipso dici queat, quod S. David de homine dignitatem suam non cognoscen- te ps. 48. dixit: *Homo (& Sacerdos) cùm in honore esset, non intellexit, propterea comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Meritò consultum videtur, ut semper in memoria, aut certè ad manum habeat breuiusculas quasdam sententias, quibus SS. Patres sacerdotalis dignita- tis magnitudinem exprimere sunt conati, quare non inuti- lem laborem suscipiet, si hodie paucas ejusmodi sententias sibi conscribat, quales exempli gratiâ sequentes esse possunt.

I. Sacerdotium est summa bonorum omnium, qua in homi- nibus consistunt. S. Iguatius ad Smyrn.

II. Qui bene præsumt, Presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo & doctrina: S. Paulus 1. Tim. c. 5.

III. Tantùm interesse debet inter Sacerdotem & quem- libet virum probum, quantum inter calum & terram di- scriminis est. S. Isidorus Pelus. l. 2. ep. 205.

IV. Quanto anima corpore præstantior est, tantò est sacer- dotium Regno excellentius. S. Clemens l. 2. c. 34.

V. Aurum non tam pretiosus est plumbo, quàm regia po- testate altior est dignitas sacerdotalis. S. Ambrosius l. 2. de dign. dist. 36.

VI. Verè veneranda Sacerdotum dignitas, in quorum manibus Dei Filius velut in utero matris incarnatur. S. Augustinus hom. 2. in ps.

VII. Omnium quidem bonorum magna est gratia, inter omnes autem maxima est sacerdotalis dignitas, si quis eam immaculatè custodiat. S. Chrysostrmus hom. 15. in Matt.

VIII. Honorate Sacerdotes, ut Patres, ut Dominos, ut be- neficos,

nesicos, & benevivendi Authores. S. Clemens l. 7. contra
Apost. l. 32.

IX. Sacerdotes merito non modo plus Revereri debentur
quam vel Principes & Reges; Sed etiam majore honore
quam parentes proprios honestare. S. Chryostomus l. 3. de
Sacerdotio.

X. O Sacerdos Dei altissimi, si altitudinem cœli contra
pleris, altior es: si pulchritudinem solis & lunæ, pulchrior
es: si discretionem Angelorum, discretior es: si omnium
Dominorum sublimitatem, sublimior es: Solo Deo & Crea-
tore tuo inferior es: Cassand. in Cathal. gloriæ.

XI. Quod datum non est Angelis, concessum est Sacerdotibus; hi enim ineffabile efficiunt sacrificij mysterium, & Angeli conficientibus velut famuli assistunt. S. Augustinus.

XII. Grandis dignitas Sacerdotum, sed grandis ruinæ
peccant: lætæmur ad ascensum, sed timeamus ad lapsum.
S. Hieronymus super Ezech. lib. 2.

DIES QUARTA.

Scopus hujus diei est Christum in vita publica, id est, in
conversatione cum proximo rectè instituenda imitari, quæ
est altera pars secundi officij ad Christianum, & Sacerdotem
maximè pertinentis, & in agendo constitui; unde merito
Sacerdos operam dare debet, ut omnia hujus diei Execu-
citia magnâ cum diligentia peragat, scopumque illis pro-
prium obtinere conetur.

Tessera.

Non degeneremus ab excelsis cogitationibus Filij Dei, sed
inferamus crimen gloriæ nostræ. i. Mach. c. 9.

MEDITATIO I. DE DUOBUS VEXILLIS.

Hæc Meditatio cõ potissimum tendit, ut, sicut in medi-
tatione de Regno Dei Sacerdos statuit Christum in genere
qui, ita nunc armilustrum veniat, discatque, contra quos
hostes in specie, & quibus armis sub vexillo Christi pugna-
re debeat.